

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/33/2021
Identifikačné číslo spisu: 1613213987
Dátum vydania rozhodnutia: 31.05.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Halušková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:1613213987.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a sudcov JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a JUDr. Jany Haluškovej, v spore žalobcu U. P. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX X.M. G. XXX, zastúpeného advokátkou JUDr. Ester Bujnovskou, so sídlom Záhorácka 5478/15B, 901 01 Malacky, proti žalovaným I. Ľ. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXX, XXX XX X. G.E., II. U. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXX, XXX XX X. G., III. C. L. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX M. Č. XXX a IV. C. C. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX M. Č. XXX, žalovaných III. a IV. zastúpených advokátom JUDr. Viliamom Pogranom, so sídlom Bajkalská 13, 821 02 Bratislava, o určenie vlastníckeho práva, vedenom na Okresnom súde Malacky pod sp. zn. 6C/403/2013, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 22. júla 2020 sp. zn. 15Co/42/2019 takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovaní I. a II. majú spoločne a nerozdielne voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Žalovaní III. a IV. majú spoločne a nerozdielne voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Malacky (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo dňa 12. júla 2018 sp. zn. 6C/403/2013 zamietol žalobu, žalovaným I. a II. náhradu trov konania nepriznal, žalovaným III. a IV. priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých súd rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku a konanie v časti o zaplatenie nemajetkovej ujmy 3.000,- eur zastavil. Urobil tak po zistení, že žalobca v zmysle § 137 písm. c/ Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) nepreukázal naliehavý právny záujem na určení svojho vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, a to parc. reg. „C“ č. XXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 371 m² a parc. č. XXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 28 m², zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX Okresného úradu Malacky, katastrálneho odboru pre kat. úz. X. G.. Konkrétne vo vzťahu voči žalovaným I. a II. okresný súd

konštatoval, že nebola preukázaná existencia parc. č. XXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 28 m² a žalobca nepreukázal, že by takúto parcelu niekedy vlastnil, zdedil resp. dostal darom resp. že by ju vlastnili jeho právni predchodcovia. V rozhodnutí Katastrálneho úradu v Bratislave č. Xo 86/06-BP zo dňa 28.08.2006 je uvedené, že parcela EN č. XXX/X nebola a ani nemohla byť evidovaná na liste vlastníctva, nakoľko opravami výmer v evidencii nehnuteľností sa stala nadbytočnou. Pokiaľ sa uvádzala v evidencii nehnuteľností v minulosti, jej výmera spolu s parcelou č. XXX/X bola 349 m². Pri parc. č. XXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 371 m² možno konštatovať, že žalobca vlastníkom tejto parcely o výmere 343 m² je, ako vyplýva z LV č. XXXX. Rozhodnutie súdu o vlastníctve žalobcu k tomuto pozemku by potom bolo nadbytočné. Okresný súd uviedol, že žalobca špecifikoval požadovanú výmeru 28 m² vo vzťahu k žalovaným I. a II. len ako výmeru, ktorá mu bola odobratá rozhodnutím Správy katastra Malacky v roku 2006 a pričlenená do obecnej parcely. Žalobca mal teda vedomosť, že táto výmera mu bola odňatá rozhodnutím Správy katastra Malacky a pričlenená k parc. reg. C č. XXX/X vo vlastníctve Obce X. G., nie však z výmery parcely č. XXX/X vo vlastníctve žalovaných I. a II. Tieto skutočnosti vyplývajú z rozhodnutia Katastrálneho úradu v Bratislave č. Xo 86/06-BP zo dňa 28.08.2006, ktorý zamietol odvolanie žalobcu proti rozhodnutiu Správy katastra Malacky č. X-53/2006/opr./2 zo dňa 31.05.2006 o oprave chyby v katastrálnom operáte a toto rozhodnutie potvrdil z dôvodu, že opravy výmer parcel EN č. XXX/X, č. XXX/X, č. XXX/X a č. XXX/X na výmery podľa PK vložiek boli fiktívne, bez väzby na grafickú časť operátu EN - mapu EN. Zápis parc. č. XXX/X do LV č. XXXX pre k. ú. X. G. v zmysle zmeny č. 9/86 bol vykonaný na základe nesprávnej identifikácie parcel zo dňa 26.09.1985. Voči žalovaným III. a IV. okresný súd žalobu zamietol pre nedostatok pasívnej legitímácie. Vysvetlil, že žalovaní III. a IV. v roku 2015 odpredali svoje nehnuteľnosti, a to parc. č. XXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 80 m², parc. č. XXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 56 m² a rodinný dom so súpisným číslom XXX tretej osobe (viď č. I. 1112). Dôvodom zastavenia konania o zaplatenie nemajetkovej ujmy bolo nezaplatenie súdneho poplatku (§ 10 ods. 1 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v platnom znení). O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP. Uviedol, že vzhľadom na plný úspech v konaní majú právo na náhradu trov konania žalovaní. Žalovaní I. a II. si náhradu trov konania proti žalobcovi neuplatnili, preto im okresný súd náhradu trov konania nepriznal. Žalovaní III. a IV. si náhradu trov konania uplatnili, preto im okresný súd priznal náhradu trov konania vo výške 100 %.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom zo dňa 22. júla 2020 rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne a právne správny (§ 387 ods. 1 - 3 CSP) potvrdil vo výroku, ktorým súd žalobu zamietol a zmenil v súvisiacom výroku o trovách konania žalovaných III., IV. tak, že žalovaným III., IV. spoločne a nerozdielne voči žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (I. výrok). Žalovaným I., II. spoločne a nerozdielne voči žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % (II. výrok) a žalovaným III., IV. spoločne a nerozdielne voči žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % (III. výrok). Odvolací súd sa stotožnil s dôvodmi rozsudku okresného súdu ako správnymi, preto odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu už ďalšie dôvody neobsahuje. Na zdôraznenie správnosti odvolaním žalobcu napadnutého rozsudku odvolací súd uviedol, že ide o konanie, v ktorom je súd viazaný žalobou a odvolací súd je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania. Súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci, dokazovanie vykonal v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 185 a nasl. CSP) z hľadiska posúdenia opodstatnenosti žaloby, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil (§ 191 CSP) a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležite odôvodnil (§ 220 ods. 2 CSP). Pred súdom prvej inštancie neboli zistené také vady procesného charakteru, čo odvolateľ ani netvrdil, na ktoré by musel odvolací súd prihliadať aj keď neboli uplatnené v odvolacích dôvodoch (§ 380 ods. 2 CSP). Odvolací súd potvrdil, že žalobca neuniesol dôkaznú povinnosť na preukázanie naliehavého právneho záujmu vo vzťahu k žalovaným I., II.. Z ním (viackrát) do spisu založených dokladov (v konaní pred súdom prvej inštancie a aj v odvolacom konaní) nevyplýva, žeby kedykoľvek, akýmkoľvek spôsobom žalovaní I., II., resp. ich právni predchodcovia, zasahovali do vlastníckeho práva žalobcu, resp. jeho právnych predchodcov. Vo vzťahu k nim potom nemožno ani nachádzať spojitosť, to ani sám žalobca netvrdil, medzi žalobcom tvrdenou spornosťou práva a chovaním žalovaných I., II.. Vo vzťahu k žalovaným III., IV. je žaloba nedôvodná pre absenciu

ich pasívnej vecnej legitímácie v spore. Ani v odvolacom konaní neboli zistené také nové rozhodujúce skutočnosti alebo dôkazy, ktoré by mali za následok zmenu skutkového stavu alebo by spochybňovali vecnú správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie. Len pre úplnosť odvolací súd dôvodil, že uznesenie (zo dňa 17.10.2016 č. k. 6C/403/2013-151), od ktorého v odvolacom konaní žalobca odvíja svoj úspech vo veci samej, je rozhodnutie (len) procesného charakteru pre vyriešenie otázky, s kým ďalej mal súd konať a rozhodnúť, pre vymedzenie rozsahu, čoho sa žalobca svojím konaním domáhal. Vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaných k jeho odvolaniu sa žalobca domáha nových nárokov, avšak žalobu nemožno meniť v odvolacom konaní (§ 371 CSP), a tak odvolací súd na tento návrh, už bez ďalšieho, neprihliadal. Keďže žalovaní I., II. odvolanie nepodali, odvolací súd nemohol posudzovať súvisiaci výrok (§ 367 ods. 2 veta druhá CSP), ktorým žalovaným I., II. súd náhradu trov konania nepriznal (čl. 16 ods. 3 CSP). Súvisiaci výrok okresného súdu o trovách konania (§ 367 ods. 2 veta druhá CSP) o priznaní náhrady trov konania v rozsahu 100 % žalovaným III., IV. je nepresný, nejasný a z tohto dôvodu nevykonateľný, keďže postráda vymedzenie spoločenstva žalovaných a rozhodnutie najprv o nároku na náhradu trov konania. Postupom podľa ustanovenia § 388 CSP preto odvolací súd tento výrok zmenil tak, že žalovaným III., IV. (manželom) spoločne a nerozdielne voči (neúspešnému) žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (§ 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP). Žalovaní I. až IV. mali úspech aj v odvolacom konaní, a tak im odvolací súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % (§ 262 ods. 1, § 255 ods. 1, § 396 ods. 1, § 470 ods. 1, ods. 2 CSP) s tým, že žalovaným I., II. rade (manželom) priznal tento nárok spoločne a nerozdielne voči žalobcovi; žalovaným III., IV. (manželom) priznal tento nárok spoločne a nerozdielne voči žalobcovi. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie postupom podľa ustanovenia § 262 ods. 2 CSP.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) z dôvodu uvedeného v § 420 písm. f/ CSP a v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP navrhnúc, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu zrušil, vec mu vrátil na ďalšie konanie a žalobcovi priznal proti žalovaným I., I. III. IV. nárok na náhradu dovolacieho konania v plnom rozsahu.

3.1. Na zdôvodnenie dovolania žalobca (v ďalšom aj „dovolateľ“) uviedol, že tento rozsudok odvolacieho súdu a konanie, ktoré mu predchádzalo, trpí vadami zmätočnosti, ktoré ho robia nepreskúmateľným a ako celok postráda znaky spravodlivosti. Odvolací súd vyhodnotil celú prejednávajúcu vec v neprospech žalobcu, pričom nebral do úvahy tvrdenia a dôkazy produkované žalobcom. V celom konaní bolo potrebné prvorado vychádzať z pôvodnej evidencie katastra nehnuteľností, čo potvrdil aj príslušný katastrálny úrad. Odvolaciemu súdu vytkol, že svoje rozhodnutie neodôvodnil náležite, ale stroho, keď skonštatoval, že sa stotožňuje s dôvodmi napadnutého rozsudku ako správnymi, preto odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu už ďalšie dôvody neobsahuje, čo dovolateľ považuje za porušenie zákona a ustálenej súdnej praxe. Ďalej dovolateľ uviedol, že sa odvolací súd vôbec nevysporiadal s otázkou zmeny žaloby, ktorú súd prvej inštancie pripustil uznesením dňa 17.10.2016 sp. zn. 6C/403/2013-151 tak, ako navrhol žalobca, napriek tomu, že súd v priebehu konania z dokladov predložených žalobcom mal a musel vedieť, že v čase vydania tohto procesného uznesenia išlo o flagrantné porušenie zákona, pretože v tom čase žalovaní III. a IV. neboli v spore pasívne legitimovaní. Z uvedeného dôvodu bolo predmetné procesné rozhodnutie súdu prvej inštancie a následne i rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorý sa ním nezaoberal, vydané v rozpore so zákonom, a preto trpí vadou zmätočnosti celé konanie vo veci samej. Ani hodnotiaci úsudok odvolacieho súdu na strane 4 bod 7, ktorým dospel k záveru, že: „Pred súdom prvej inštancie neboli zistené také vady procesného charakteru, také ani sám odvolateľ neuviedol, na ktoré by musel odvolací súd prihliadať aj keď neboli uplatnené v odvolacích dôvodoch“ nemôže obstáť.

3.2. V ďalšej časti dovolania žalobca nesúhlasil so zamietnutím žaloby z dôvodu nepreukázaného právneho záujmu na určení vlastníckeho práva k nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXXX pre k. ú X. G. ako parcela CKN č. XXX/X, ktorá mu bola zmenšená rozhodnutím správy katastra o 28 m². Dôvodil, že bez súdneho rozhodnutia o tom, že odňatie výmery 28 m² z uvedenej parcely je nezákonné a že je vlastníkom tejto parcely v pôvodnej výmere 371 m² nemôže dosiahnuť zmenu zápisu v príslušnom katastri nehnuteľností, čím je jeho postavenie stále neisté.

3.3. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP dovolateľ namietol, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Právne posúdenie veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje

konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením vecí je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

4. Dňa 29.11.2021 bolo Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky doručené podanie žalobcu označené ako Dodatok k lepšiemu pochopeniu problému, v ktorom žalobca za problém označil nevymožiteľnosť jeho m2, ktoré mu zabrali susedia pri stavbe rodinných domov, pretože správna výmera parc. č. XXX v minulosti bola 399 m2. Po opise vývoja skutkového stavu dovolateľ uviedol, že od Najvyššieho súdu Slovenskej republiky požaduje, aby nariadil nové zameranie sporných parciel.

5. Žalovaní I., II. vo vyjadrení k dovolaniu uviedli, že dovolací dôvod uvedený žalobcom v dovolaní nemá oporu v cit. ustanoveniach, pretože žalobca nepredložil súdom žiaden presvedčivý dôkaz potvrdzujúci opodstatnenosť žaloby. Meritom spornej veci sa dôsledne zaoberal už súd prvého stupňa, ktorý podrobne špecifikoval, že predložené dôkazy preukázali zákonné nadobudnutie vlastníctva pozemku žalovanými I. a II. (kúpne zmluvy, dedičské rozhodnutie, oprava údajov v katastrálnom operáte, vytyčovacie náčrtom susedných pozemkov. Protokol o vytýčení hranice pozemku žalobca podpísal s tým, že nemá námietky k vytýčenej hranici a následne podal žalobu. Žalobca v minulosti neuspel ani v rámci odvolania na Katastrálnom úrade v Bratislave, ktorý vykonal opravu údajov v kat. operáte a výmeru 28 m2 pričlenil k obecnej parcele č. XXXXX zapísanej v LV XXXX. Žalobca v zmysle § 137 písm. c/ CSP vo vzťahu k žalovaným I. a II. naliehavý právny záujem na požadovanom určení vlastníckeho práva nepreukázal žiadnym relevantným dokladom a nepreukázal, že by žiadanú parcelu niekedy vlastnil on, resp. jeho právni predchodcovia. Žalobca nepreukázal ani zásahy zo strany žalovaných I., II. do jeho vlastníckeho práva. Naopak žalobca si svoju fixnú predstavu o pozemku, ktorého sa žalobou domáha, riešil neoprávneným zásahom, vlastným zákresom do vytyčovacieho náčrtu vypracovaného geodetom a predložil ho ako listinný dôkaz súdu. Napadnutý rozsudok krajského súdu poukázal na riadne zdôvodnený rozsudok okresného súdu v tom, že vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu na zistenie rozhodujúcich skutočností z hľadiska posúdenia opodstatnenosti žaloby tak, ako vyžaduje § 185 a nasl. CSP. Navrhli, aby dovolací súd dovolanie v plnom rozsahu ako neopodstatnené zamietol a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť trovy dovolacieho konania žalovaným I. a II.

6. Žalovaní III., IV. vo vyjadrení k dovolaniu uviedli, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu netrpí žiadnymi vadami a žiadne dôvody na podanie dovolania neexistujú. Pri tvrdenom nedostatku riadneho odôvodnenia rozsudku odvolacím súdom konštatovali, že ide o prípad aplikácie ustanovenia § 387 ods. 2 CSP, na ktoré odkazuje odvolací súd v bode 6. svojho rozsudku. Zmenu žaloby pripustil okresný súd v súlade so zásadou, že sporom disponuje žalobca, ktorý sa rozhodol rozšíriť aj okruh sporových strán. Nejde o prípad podľa § 143 ods. 1 CSP, teda že by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom na konanie o zmenenej žalobe. Toto ustanovenie nemá taký význam, že súd nepripustí zmenu žaloby, ak by o zmenenej žalobe nebolo možné rozhodnúť v prospech žalobcu. Podania žalobcu počas celého konania trpeli vadami súvisiacimi zrejme s tým, že nebol právne zastúpený. V prvom stupni boli pojednávania niekoľkokrát odročené s tým, aby bola žalobcovi poskytnutá lehota na zvolenie si zástupcu. Na pojednávaní 15.05.2018 sa súd žalobcu priamo spýtal, či má vedomosť o tom, že žalovaní III. a IV. nehnuteľnosti odpredali. Navrhli odmietnutie dovolania a pre prípad jeho meritórneho posudzovania si uplatnili náhradu trov dovolacieho konania.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP; ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania.

8. Dovolateľ uplatnil ako dovolací dôvod tzv. vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Z tohto ustanovenia zákona vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý

proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Jedným z hlavných znakov charakterizujúcich procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP je zásah súdu do práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97).

10. Žalobca v dovolaní namietal nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu a nesprávne (jednostranné) hodnotenie dôkazov.

11. K námietkam dovolateľa týkajúcim sa nedostatkov odôvodnenia odvolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu treba uviesť, že právo na istú kvalitu súdneho konania, ktorého súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nepopierajú zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov. Súd má povinnosť presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 220 CSP, I. ÚS 243/2007), pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany sporu. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na ich základe dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov - od 01.07.2016 strán sporu (IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne *Kraska c/a Švajčiarsko* z 29. apríla 1993, *Séria A*, č. 254-B, str. 49, § 30). Inak povedané, judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (*Ruiz Torija c. Španielsko* z 9. decembra 1994, *séria A*, č. 303 - A, s. 12, § 29, *Hiro Balani c. Španielsko* z 9. decembra 1994, *séria A*, č. 303 - B, *Georgiadis c. Grécko* z 29. mája 1997, *Higgins c. Francúzsko* z 19. februára 1998).

12. Dovolací súd dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu spĺňa vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 1, 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP, preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľný, neodôvodnený, či zjavne arbitrárny (svojvoľný). Odôvodnenie rozsudku zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnení a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj ich všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva stručný obsah odvolaním napadnutého

prvostupňového rozhodnutia, podstatné zhrnutie skutkových tvrdení aj právnych argumentov strán v odvolacom konaní a vyporiadanie sa s odvolacími námietkami žalobcu. Nakoľko odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vo výroku vecne správne a stotožnil sa s jeho odôvodnením, v súlade s § 387 ods. 2 CSP sa obmedzil na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Pritom platí, že súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Dovolacie tvrdenie žalobcu, že je porušením jeho práva na spravodlivé súdne konanie iba strohé odôvodnenie rozsudku odvolacím súdom, ktorý skonštatoval, že sa stotožňuje s dôvodmi napadnutého rozsudku okresného súdu ako správnymi, preto odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu už ďalšie dôvody neobsahuje, nie je porušením zákona a ani (dovolateľom neoznačenej) ustálenej súdnej praxe.

13. Ďalšia dovolacia námietka týkajúca sa riadneho neodôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu spočívala v tom, že sa odvolací súd vôbec nevysporiadal s otázkou zmeny žaloby, ktorú súd prvej inštancie pripustil v rozpore so zákonom vydaným uznesením zo dňa 17.10.2016 sp. zn. 6C/403/2013-151 podľa návrhu žalobcu, hoci súd mal a musel vedieť, že v čase vydania tohto procesného uznesenia išlo o flagrantné porušenie zákona, pretože v tom čase žalovaní III. a IV. neboli v spore pasívne legitimovaní. Uvedené dovolacie tvrdenie vyvracia ods. 9.2. rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom uviedol: „Len pre úplnosť odvolací súd dôvodí, že uznesenie (zo dňa 17.10.2016 č. k. 6C/403/2013-151), od ktorého v odvolacom konaní žalobca odvíja svoj úspech vo veci samej, je rozhodnutie (len) procesného charakteru pre vyriešenie otázky, s kým ďalej mal súd konať a rozhodnúť, pre vymedzenie rozsahu, čoho sa žalobca svojím konaním domáhal.“ Dovolací súd nad rámec pripomína, že žalobca ako tzv. pán sporu (dominus litis) určuje predmet súdneho konania či už v žalobe (vymedzený v navrhovanom výroku súdneho rozhodnutia, ktorého vydania sa v spore domáha, tzv. petite žaloby) alebo v jej navrhovaných zmenách (oprávnenie navrhovať zmeny žaloby patrí len a výlučne žalobcovi). Konajúci súd nepripustí zmenu žaloby iba vtedy, ak by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom na konanie o zmenenej žalobe (§ 143 ods. 1 CSP), alebo ak by na konanie o zmenenej žalobe bol vecne alebo kauzálne príslušný iný súd (§ 143 ods. 2 CSP). V prejednávanom spore o takýto prípad nešlo. Žiada sa tiež pripomenúť, že pripustením zmeny žaloby súd neprezumuje úspech žalobcu v spore. Rovnako iba žalobcovi patrí oprávnenie určovať okruh strán sporu (t. j. kto bude vystupovať v spore ako žalovaný). Súd pri rozhodovaní o pripustení ďalšieho subjektu (§ 79 CSP) aplikuje len ustanovenia procesného práva a prihliada najmä na to, či sú splnené všeobecné podmienky účasti, teda predovšetkým procesná subjektivita a procesná spôsobilosť prístupujúceho subjektu. Otázka nedostatku pasívnej legitimácie (jej podstatou je zistenie, či je procesná strana nositeľom práv alebo povinností, o ktoré v spore ide) nie je dôvodom pre rozhodnutie súdu o neprístupení subjektu do konania, ale dôvodom zamietnutia žaloby.

14. Konštatovanie dovolateľa, že ani hodnotiaci úsudok odvolacieho súdu: „Pred súdom prvej inštancie neboli zistené také vady procesného charakteru, také ani sám odvolateľ neuviedol, na ktoré by musel odvolací súd prihliadať aj keď neboli uplatnené v odvolacích dôvodoch“ nemôže obstať je vágne, nekonkretizuje nijakú existujúcu zásadnú vadu konania, na ktorú mali aj bez jej namietania súdy v základom konaní prihliadať (napr. nedostatok právomoci alebo príslušnosti súdu, nedostatok procesnej spôsobilosti alebo procesnej subjektivity, res iudicata, litispendencia).

15. Napokon dovolateľ nesúhlasil so zamietnutím jeho žaloby pre neexistenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení vlastníctva.

16. Podľa § 137 písm. c/ CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

17. Dokazovanie je časť civilného súdneho konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). V dokazovaní sa súd obmedzuje len na zisťovanie skutkových poznatkov (poznatkov o skutkových okolnostiach, ktoré zakladajú a odôvodňujú prejednávany nárok). Súd v civilnom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi strán sporu na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhov na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 185 ods. 1 CSP), a nie strán sporu.

18. Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Aktuálna procesná právna úprava vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, majúcej základ v ústavnom princípe nezávislosti súdov. Táto zásada, vyplývajúca z čl. 15 základných princípov Civilného sporového poriadku, normatívne rozvinutá v § 191 ods. 1 CSP znamená, že záver, ktorý si sudca z vykonaných dôkazov urobí, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Postup sudcu ale neznamená, že sudca nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia. Naopak, konečné meritórne rozhodnutie musí vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania (v podrobnostiach pozri Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s., str. 729).

19. Dovolací súd považuje za potrebné pripomenúť, že dovolaním sa nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorého prieskum skutkových zistení spočíva len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). Preto dovolací nenariadil „nové zameranie sporných parciel“ ako požadoval žalobca. V rámci kontroly postupu súdov nižších inštancií má dovolací súd možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (napr. tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov atď.) a či konajúcimi súdmi prijaté závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

20. Dovolací súd v závere súdov nižších inštancií o nedostatku naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení nezistil nijaké pochybenia, ktoré by znamenali porušenie práva žalobcu na spravodlivý proces. Súdy sú totiž viazané, ako bolo uvedené vyššie, predmetom konania tak, ako ho vymedzí žalobca a nemôžu nahrádzať procesnú aktivitu žalobcu ani mu poskytovať hmotnoprávne poučenie (v zmysle toho, ako má špecifikovať predmet konania tak, aby bol v spore úspešný), to je úlohou právnych zástupcov, pokiaľ sú nimi strany sporu zastúpené. Žalobca sa celkom jednoznačne domáhal určenia svojho vlastníckeho práva k pozemku parc. č. XXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 371 m². Žalobca je ale vlastníkom tejto parcely vo výmere 343 m², čo vyplýva z LV č. XXXX pre kat. úz. X. G. (iná výmera tohto pozemku v katastri nehnuteľností zapísaná nie je, teda pozemok parc. č. XXX/X o výmere 371 m² neexistuje, pozn. dovolacieho súdu). Žalobcove postavenie vo vzťahu k existujúcej parcele č. XXX/X vo výmere 343 m² teda nie je neisté, naopak je tu súlad medzi faktickým a právnym stavom. Pokiaľ ide o parcelu č. XXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 28 m², vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že takáto nehnuteľnosť neexistuje fakticky ani právne, takže neexistuje ani vec (predmet vlastníctva), ku ktorej by malo byť určené vlastníctvo žalobcu, a teda nie je ani v tejto časti daný naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Zamietnutie žaloby voči žalovaným III. a IV. bolo odôvodnené nedostatkom ich pasívnej legitimácie (nie sú vlastníkami (existujúcej) nehnuteľnosti, o ktorú v konaní ide). Dovolací súd ľudsky rozumie žalobcovi, ktorý po upozornení odborne spôsobilou osobou (geodetom) zistil nezrovnalosti vo vzťahu k jeho vlastníctvu, no pokiaľ sa chce dovolateľ pokúsiť o odstránenie uvedených nezrovnalostí, ak skutočne existujú, musí sa toho domáhať zákonom aprobovaným a procesne prípustným spôsobom prípadne aj za pomoci advokáta (či už zvoleného, alebo ustanoveného centrom právnej pomoci).

21. Aby mohla byť určitá otázka relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o otázku skutkovú) a takú, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom.

22. V dovolaní dovolateľ síce uviedol, že je podané aj z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci, no ani výkladom obsahu dovolania (§ 124 CSP) dovolací súd nezistil, akú právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, mal odvolací súd vyriešiť nesprávne. S poukazom na uvedené dovolací súd uzatvára, že v dovolaní žalobcu nie je dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 CSP vymedzený spôsobom uvedeným v § 432 CSP.

23. Dovolací súd potom dospel k rozhodnutiu, že dovolanie žalobcu je prípustné iba podľa § 420 písm. f/, ale nie je dôvodné, preto ho s poukazom na § 448 CSP zamietol.

24. V dovolacom konaní úspešným žalovaným dovolací súd priznal náhradu trov dovolacieho konania voči žalobcovi v plnom rozsahu (§ 255 ods. 1 CSP). Dovolací súd iba pripomína, že procesné spoločenstvo žalovaných I. a II. aj procesné spoločenstvo žalovaných III. a IV. je nerozlučné, čo našlo svoj výraz vo formulácii výroku o náhrade trov dovolacieho konania.

25. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.